

TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0278

Kunhegyes Város Önkormányzata
5340 – Kunhegyes, Szabadság tér 1.
Tel/fax: 59/530-500
www.kunhegyes.hu

Innováció-átfogó intézményfejlesztés:

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer bevezetésének folyamata a Tiszagyendai óvodába

Készítették:

Balogh Edina

Erdei Márta

1. Bevezető

2009. szeptember 1-től a TÁMOP 3.1.4-es pályázat keretén belül ismerkedtünk meg az integrációs pedagógiai rendszerrel. Ettől az évtől kezdtük meg a program bevezetését óvodánkban. Óvodánk mindenkor megfelelni kíván az állandó kihívásoknak, melyek által előre léphet, hatékonyabbá teheti pedagógiai tevékenységét. Jelenleg a társadalmi problémák által lemorzsolódott családok gyermekeinek nevelése felé irányul a figyelem. Az óvoda a gyermekek életében az intézményes (másodlagos) szocializáció első és legfontosabb színtere, melyben a gyermek megkezdí felkészülését a társadalmi életre. Sajnos a mai világban sokszor a családot is az óvoda jelenti számára. Óvodánkban a gyermekek összetétele igen változatos képet mutat, ezért mi mindig is fontosnak tartottuk a hátrányos- és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az iskoláskor kezdetéig a gyerekek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éveit meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig - megterhelés nélkül - rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat. A szegényebb családok gyermekei öt éves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönözése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja. Nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve - sikeresen ellensúlyozhatóak. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

2. A Helyi Óvodai Integrációs Program készítésének jogszabályi hivatkozásai

- A 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 39/B.§ (9) bekezdésnek megfelelően mely szerint, az óvoda az Oktatási és Kulturális Miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint szervezi a nevelést, külön jogszabály meghatározottak szerint - nyilvános pályázat útján – e feladat ellátásához külön támogatást igényelhet. A támogatás igénybevételével kapcsolatos szabályokról külön jogszabály rendelkezik.
- Óvodai Integrációs Program (óvodai IPR) nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének megteremtésében.

Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvoda munkájában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembevételével az óvodai nevelés Országos Alapprogramjára épül

2.1. Az óvodai integrációs program jellemzői

Az óvodai integrációs program meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Az óvodai IPR az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt. Az óvodai IPR egy olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredményességgel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani. Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

3. Helyzetelemzés, Intézményi adatok

A tiszagyendai Óvoda adatai

Az intézmény neve: Kunhegyes Város Óvodai Intézménye Tiszagyendai Tagintézmény

Az óvoda címe: 5233. Tiszagyenda Ady Endre 8.

Telefon: 56/439-125

Az óvoda fenntartója: Kunhegyes Mikrotérségi Közoktatási Intézményi Társulás

Az óvodai csoportok száma/férőhelyek száma: 1/30

Az óvoda vezetője: Balogh Edina tagintézmény vezető

A tiszagyendai óvoda 1 csoportos óvodaként működik.

Óvodánk 2009. július 1-től a Kunhegyes Városi Óvodai Intézményhez tartozik így, tagóvodaként működünk tovább.

Személyi feltételek

A zavartalan működéshez a személyi feltételeink adottak.

2 fő felsőfokú óvodapedagógusi végzettséggel rendelkezik és 2 fő szakképzett dajka.

Ők állandó alkalmazásban vannak.

Tárgyi feltételek

Óvodánk 1966-ban épült óvodai nevelés céljára. Két tágas, világos csoportszobánk 50 férőhelyet biztosít az óvodáskorú gyermekek számára. Az épületben központi fűtés található, amely gázkazánnal működik.

Bútoraink sajnos kopottak, elhasználtak, fokozatos cserére lenne szükség, ha az anyagi helyzet megengedné, vagy pályázati pénzből sikerülne megoldani.

Udvarunk zöld pázsittal borított, örökzöld díszcserjék díszítik. Udvari játékaink nagy része az évek folyamán elavult, elhasználódott, balesetveszélyessé vált.

Ha az eszköznormához viszonyítjuk játékellátottságunkat, akkor még sok hiányosságunk van, de az elmúlt évhez hasonlítva bővült játékkészletünk. Ezt pályázati összegből, farsangi bevételből, vállalkozói adományból sikerült megoldani. A szülők is anyagi helyzetükhöz mérten igyekeznek tárgyi feltételeinket javítani.

Függönnyel varrtak, az asztalra terítőkkel.

Munkánkat a pályázat megkezdése előtt egy vezetékes telefon segítette, de a pályázatnak köszönhetően számítógéphez, fényképezőgéphez, videokamerához és több más információs eszközhöz jutottunk. A dajka néni munkáját egy automata mosógép és egy új porszívó segíti, így több időt szabadít fel részükre, amit a gyerekekkel tölthetnek el.

Augusztus hónapban óvodánk teljes festése megtörtént, így a gyerekek szeptemberben egy szebb óvodát vehettek birtokukba. Kialakításra került egy fejlesztőszoba is ahol a logopédus és a gyógypedagógus nyugodt körülmények között foglalkozhat a fejlesztésre szoruló gyerekekkel.

A tárgyi felszereltségeink hiányosságainak ellenére mindent megteszünk az esztétikus külső és belső környezet biztosítása érdekében.

Mozgást fejlesztő tornaszerek, napi játékos használatra

A testnevelés foglalkozásokon alkalmazott eszközöket időszakonként, alkalmanként a csoportszobában, udvaron is felhasználjuk. A gyerekek játékidőben is gyakorolhatják a mozgásfejlesztő feladatokat, vagy újabb játékokat is kitalálhatnak. A drágább eszközöket, melyekből kevesebb áll rendelkezésünkre, az egyes csoportok felváltva, időnként cserélve használják. A speciális, a mozgásterápiában is alkalmazott eszközöket (ugróasztal, füles labda) elsősorban az arra rászoruló gyermekek veszik elő, de a többiek is szívesen használják. A mozgásfejlesztéshez jól használható tornaeszközök beszerzése a pénzügyi lehetőségek függvényében megtörtént.

A tárgyi feltételek megteremtése, és folyamatos biztosítása hozzájárul ahhoz, hogy munkánkat minél magasabb szinten végezzük a gyerekek érdekében, a szülők, és fenntartó megelégedésére.

A 2009/2010- és nevelési évet óvodánkban 28 gyermek kezdte el, jelenleg 29 gyermek jár.

Ebből: hátrányos helyzetű gyermek: 28 fő

halmozottan hátrányos helyzetű: 5 fő

SNI-s : 3 fő

Az adatokból is jól látszik, hogy sajnos településünkön rossz anyagi körülmények között élnek a gyermekek. A szülőknek nincs munkahelyük így sajnos napról napra kell, hogy éljenek. Ez meglátszik az életkörülményeiken is. A gyermekek különböző környezetből és különböző kultúrával érkeznek az óvodába. Sok gyermeknek megváltás az óvoda, van világítás, fűtés, rendszeres étkezés, tisztálkodási lehetőség, és rengeteg szeretet, gondoskodás és játék.

Óvodánkba az összes harmadik életévét betöltött gyermeket fel tudjuk venni.

Szerencsére a szülők is úgy gondolják, hogy jobb a gyermeknek, ha már 3 évesen óvodába járnak.

A hátrányos helyzetről...

A hátrányos helyzet (depriváció) szó szerint „valamitől való megfosztottságot” jelent. „A hátrányos helyzet igen tág kategória, egészségügyi, szociális, családszerkezetbeli, etnikai, kulturális és pszichés vonatkozása egyaránt lehet. Az ide tartozó gyermekek megfelelő fejlesztése egyéni bánásmódot és elbírálást érdemel.”

(Dr. Hoffmann)

A hátrányos helyzetnek számos típusa van, és valamennyiből súlyos kulturális hátrány, esetenként diszkrimináció is következhet. Fontos a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség közötti különbségtétel. A hátrányos helyzet a személyiség bizonyos rétegeit érinti. A veszélyeztetettség az egész személyiség fejlődését gátolja, és a társadalmi beilleszkedési zavart előlegezi meg. Deviáns viselkedéssel, életvezetési problémákkal, morális defektusokkal, önértékelési zavarokkal jár. A személyiség mentális normalitását rombolja. A gátló tényezők fel nem számolása megfordíthatatlan törést jelent a személyiség további fejlődésében.

A hátrányos és a veszélyeztetett helyzet kapcsolódása:

- a hátrányos helyzetben a szociális tartalom a hangsúlyos;
- a veszélyeztetett helyzetben a pszichés tartalom a súlyosabb;
- nem törvényszerű, hogy a hátrányos helyzet veszélyeztetettséggé fajuljon;
- a veszélyeztetettség minden esetben magában foglalja a hátrányos helyzetet.

Helyzetelemzés az október 1-ei statisztikai adatok alapján.

	Gyermek létszám	Hátrányos helyzetű	Halmazottan hátrányos helyzetű	SNI
2007/2008	30 fő	28 fő	11 fő	1 fő
2008/2009	32 fő	26 fő	4 fő	3 fő
2009/2010	29 fő	28 fő	5 fő	3 fő
Várható 2010/2011	32 fő	30 fő	Adat nem áll rendelkezésre	1 fő

Mit tehet az óvodapedagógus a hátrányos helyzetből adódó tünetek csökkentése érdekében?

- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek esetében szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, így napi étkezésük, gondozásuk biztosítottá válik.
- Kiemelten gondot fordít egyéni fejlesztésükre, segítve óvodai beilleszkedésüket, szociális fejlődésüket.

Sajnos egyre több kisgyermek válik „válási árvává”. A szülők különválása testileg-lelkileg megviseli őket, legtöbbször bizonyos területen visszafejlődnek, magatartászavarral vagy szorongással küszködnek. Az óvoda biztosítja számukra a nyugodt, türelmes, szeretetteljes légkört, az óvodapedagógus pedig fokozottabban alkalmazza az egyéni bánásmód elvét. Az óvodapedagógusok az óvodában végzett gyermekvédelmi munkával, a fejlesztő tevékenységgel segíteni kívánják a gyermekek minél egészségesebb, harmonikusabb fejlődését. A programcsomag az óvoda–iskola átmenet folyamatának megkönnyítését szolgálja. Ennek érdekében az óvodapedagógusok az óvodáskorú hátrányos helyzetű kisgyerekek hátrányainak csökkentésén dolgoznak, hogy megelőzzék leszakadásukat és a kudarcra ítélt státusukat. A hátrányos helyzet a szociokulturális hátrányt, az ingerszegény környezetet, az érzelmi labilitást és az elhanyagoló bánásmódot is magában foglalja. A szociokulturális hátrány mögött több tényező rejlik.

Melyek azok a tényezők – a teljesség igénye nélkül –, amelyek a szociális hátrányokat kiválthatják?

- anyagi nehézségek;
- nem megfelelő lakáskörülmények;
- alkoholizmus a családban;
- a szülők életvezetési problémái;
- a nagycsaládosok gondjai;
- a csonka családok;
- az éppen felbomló családok;
- munkanélküliség;

- a szülők alacsony iskolázottsága;
- érzelmi szegénység;
- hiányos törődés;
- krónikus betegség (akár a gyermeknél, akár a szülőnél);
- ingerszegény otthoni környezet;
- igénytelenség a család részéről

Mit tehet az óvodapedagógus a szociokulturális hátrányból adódó tünetek csökkentése érdekében?

- A különböző kulturális színvonalú szülőket is partnernek tekinti munkája során, a „segítő kapcsolat” elvei alapján közelít hozzájuk.
- Partnerkapcsolat kialakításával, toleranciával, empátikus magatartással növeli a kommunikációs teret az óvodapedagógus és a szülő között.
- Megpróbálja megnyerni a kisgyereket az együttműködés érdekében.
- Személyes kapcsolatban, a gyermekhez igazított feladattal növeli a kitartását.
- A kisgyerek leválási nehézségét megértéssel fogadja.
- A kisgyerek beilleszkedését fokozottan készíti elő.
- A gyermek feléje irányuló kötődése érdekében még nyitottabbá válik.
- Az „egy személyhez kötődést” is sikernek könyveli el.
- Ő is kér segítséget a kisgyerektől, és beszél arról, hogy számára ez milyen jóleső érzés.
- Él azokkal a helyzetekkel, amelyek megadják annak a lehetőségét, hogy a kisgyerek szabályokat alkothasson, és pozitívan értékeli, ha a kisgyerek betartja az önmaga által felállított szabályokat.
- Tevékenységei az esélyegyenlőség elvének érvényesítését szolgálják.
- Enyhíti, fékezi a társadalmi különbségek mechanikus leképeződését, átörökítését.
- Fejleszti saját nevelés-módszertani kultúráját.

4. Az IPR szükségessége intézményünkben

Az Integrációs Pedagógiai Rendszert nagyon hasznosnak tartjuk, mivel az eddigi nem annyira fontosnak tartott feladatokat rendszerbe foglalja, és segítséget nyújt a pedagógusnak a mindennapi munkája során. Az IPR a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációs nevelését, megsegítését tűzi ki célul. Sajnos óvodánkban is évről-évre nő a hátrányos helyzetű gyermekek száma. Az IPR bevezetése azért vált szükségessé intézményünkben, hogy az érintett gyermekek esélyegyenlőségét elősegítsük. A gyermekek olyan szociokulturális környezetből kerültek ki, amely okot adott a fejlesztő program bevezetésére.

5. Az IPR célrendszere intézményünkben

- Növekedjen a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatása.
- Az igazolatlan hiányzások csökkenjenek minimálisra, vagy szűnjenek meg.
- Fogadják el a gyerekek, a szülők a másságot (szociális helyzet, etnikai hovatartozás, SNI)
- Az intézmény alakítson ki sikeres párbeszédet minden szülővel.
- Multikulturális tartalmak épüljenek be a helyi nevelési programba.
- Minden nevelő alkalmazza gyakorlati munkájában az újonnan megismert nem hagyományos pedagógiai módszereket (projekt, kooperatív, kompetencia alapú)
- Az intézmény tartósan képes legyen a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.

6. Feladataink:

Az IPR nyolcas elemeinek kidolgozása óvodánkban.

1. Szervezési feladatok

1.1 A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében. Beóvodázási program készítése, a beóvodáztatásért felelős személy kinevezése.

A 3 évet betöltött gyermekek létszámának, kilétének felkutatása minden évben a védőnők, jegyző, anyakönyvvezető segítségével. Szerencsésnek mondhatjuk intézményünket, mivel minden óvodáskorú gyermeket beíratnak és felvételt nyertek.

1.2 Az integrációt elősegítő csoportalakítás

Intézményünk egycsoportos óvodaként működik, így a csoportalakítás nálunk nem jelent plusz feladatot.

1.3 Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

Óvodánkban törekszünk arra, hogy érzelem gazdag, családias légkört alakítsunk ki, így a gyermekek is szívesebben járnak óvodába. A szülői házzal nyitott, jó partneri kapcsolatot tartunk fent. A hiányzások és mulasztások tekintetében intézményünk kedvező képet mutat, mivel a beírt gyermekek rendszeresen járnak óvodába. A hiányzások és mulasztások igazolására mindig nagy gondot fordítottunk. Az előző nevelési év során a helyi háziorvossal megállapodást kötöttünk, arra vonatkozóan, hogy a beteg, illetve már gyógyult gyermekek állapotáról igazolást nyújtsanak a szülőknek. A háziorvos ebben partner volt, teljesítette kérésünket.

1.4 A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása mindig is fontos volt számunkra, ez jelenleg is megoldott kérdés. Sajnos a 29 gyermekből, egynek dolgoznak a szülei, nekik a nyitva tartás megfelel.

2. Nevelőtestület együttműködése

Óvodánkban 2 fő óvodapedagógus dolgozik, így az esetek megbeszélése, problémák megoldása, hospitálások a két óvónő feladata, amelyek rendszeresen történnek.

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

3.1 Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés:

- részletes anamnézis
- családlátogatás

Jelenleg óvodánk saját maga által kidolgozott mérési rendszerrel dolgozik. Óvodába lépéskor a bemeneti mérést a beszoktatás utáni időszakban végezzük el. Egy évben két alkalommal mérjük a gyermekek fejlődését. Ezt a saját fejlődési lapjukon dokumentáljuk, kérésre a szülőnek megmutatjuk, és tájkoztatót adunk gyermekéről.

Jó gyakorlatunka a debreceni Kurucz utcai óvodában vettük, a gyermek egyéni fejlesztése, mérése és értékelése témakörben. Az általuk kiadott segédletet megvásároltuk, és a jövőben alkalmazni szeretnénk az intézményünkben.

3.2 Érzelmi nevelés, szocializáció

- az új beérkező HHH-s gyermekek egyénre szabott beszoktatása: A szülők kívánságát figyelembe véve, úgy szervezzük a beszoktatást, hogy az anya-gyermek elválását megkönnyítsük, minél zökkenőmentesebb legyen mindkét fél számára.
- bizalom, elfogadás, együttműködés biztosítása: Már az óvodába lépés idején fontosnak tartjuk a szülővel való együttműködést és bizalmi kapcsolat kialakítását. A beszoktatás idején lehetővé tesszük az anyával együtt való beszoktatást.

3.3 Kommunikációs nevelés

- szókincs, nyelvi kifejezőképesség,
- beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése.
- logopédus szakember bevonása a fejlesztésbe

A gyermekek nyelvi-és kommunikációs fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk. Naponta kerül sor beszédfejlesztő játékokra, nyelvtörők, versek tanulására, szókincsfejlesztésre a beszélgető körök alkalmával. A gyermekeket fejleszti az óvónő valamint a logopédus.

3.4 Egészséges életmódra nevelés

- Alapvető egészségügyi szokások megtanítása: -tisztálkodás, fésülködés, wc használat, szappannal történő kézmosás...
- egészségtudat kialakítása, táplálkozás: evőeszközök megismertetése, azok helyes használata, az ételek megismertetése, elfogadtatása

A hhh-s gyermekek óvodába lépésekor sajnos több gyermekkel meg kell ismertetni a folyékony szappan és törölköző helyes használatát. Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes higiéniai szokások, helyes táplálkozás kialakítására.

3.5 Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

- A multikulturális tartalmak bevezetése az óvodai nevelésbe.
- Az SNI-s gyerekekkel való közös óvodai élet.
- A munkára nevelés során a környezet megóvására, védelmére való nevelés.

Óvodánk felvállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. Már az óvodában elfogadtatjuk a gyermekekkel a másságot. Az SNI-s gyermekek is ugyanúgy részt vesznek a mindennapi életben (munka tevékenységek, terítés, ágyazás stb). Nem teszünk különbséget sem mi, sem a gyermekek. Szívesen játszanak velük, egyenrangú társként kezelik őket.

3.6 Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása

- A projekt módszer bevezetése a nevelésbe.
A projekt módszert az óvodai hagyományaink szervezésénél alkalmaztuk először. Például a szüret témakörben a gyermekekkel együtt terveztük meg a hetet. Fontos volt a gyermekek érdeklődési köre. A Föld témakör alkalmával a gyermekek nagy érdeklődést mutattak a bolygók iránt, így külön bolygó projektet terveztünk a gyermekkel, amely több héten át élvezhető volt.
- Minden korcsoportra a HOP alapján tématerv készítése
- Egyéni haladást segítő differenciált tevékenységek tervezése. A tervezés három szinten működik, a megvalósítása pedig mikrocsoportos, vagy egyéni formában.
- A gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek alkalmazása,
- Kooperatív technikák alkalmazása (aktivizáló, játékos módszerek; cselekvő, problémamegoldó, sok érzékszervet aktivizáló megismerés; mikrocsoportos tevékenységek)
- Mozgás, zene mindennapos tevékenységbe való beépítése felhasználása.
- A szülőkkel való partneri együttműködés módszereinek hasznosítása. Az év folyamán több olyan alkalmat biztosítottunk a szülők számára, amelyen ők is részt vehettek. Első ilyen alkalom a szőlőszüret volt. A szülők segítségünkre voltak, és jó alkalom arra, hogy a partneri kapcsolatot erősítsük.

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

4.1 Egészségügyi szűrővizsgálatokat minden évben három alkalommal szervezünk (orvosi és fogorvosi szűrés). A védőnővel az óvodánk pozitív kapcsolatot ápol. Minden hónapban ellátogat az óvodánkba, és tisztasági szűrővizsgálatot végez.

4.2 Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás

- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programokat: előadásokat szervezésünk a szülők által is frekvenciált témákban.

4.3 Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése

- Az óvodába kerülő gyermekek családjának szociális támogatásának elősegítése.

A Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjével a közös megbeszélések alkalmával próbáljuk felkutatni azokat a forrásokat, amelyekkel a rászoruló családok helyzetén enyhíteni tudunk. Pl.: ruhabörzék, segélycsomag...

4.4 A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködést a gyermekvédelmi felelős végzi és ellátja az alábbi teendőket.

- A gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógusokkal közösen felkutatja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Feljegyzi a nyilvántartásban levő a gyermekeket, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Ezt a csoport óvónőivel együtt végzi.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükség esetén családlátogatást végeznek a csoportvezető óvónőkkel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

5.1 Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása). Folyamatosan konzultálunk az érintett szolgálatokkal. Jelzéssel élünk feléjük, ha úgy látjuk, hogy valamelyik családnál probléma merült fel. A jelzésünkre az intézkedéseket megkezdik, és arról az óvodánk tájékoztatást kap.

5.2 Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás).

Az óvodai beiratkozást megelőzi, hogy a védőnő átadja felénk a 3 éves gyermekek névsorát. Ezzel megkönnyítve munkánkat.

5.3 Szakmai szolgáltatók

- konzultációk a gyermek fejlődéséről,
- fejlesztési terv közös kidolgozása,
- szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása

Óvodánk igénybe veszi a szakmai szolgáltatók segítségét. Átadjuk a fejlesztésre szoruló gyermekek névsorát, és észrevételeinket róla. Folyamatosan konzultálunk a gyermekek fejlődéséről, állapotáról. A fejlesztésre külön helységet biztosítunk, ahol csendes, nyugodt környezetben történik a fejlesztés.

6. Óvoda-iskola átmenet támogatása

Partnerünk: Tiszagyendai Általános Iskola

6.1 Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotonia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása). Nagy gondot fordítunk arra, hogy az iskolába készülő gyermekek megfelelő felkészítést kapjanak az iskolai életre.

6.2 Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása. Tiszagyendán minden tanköteles korú gyermek felvételt nyer az iskolába. Az alacsony iskolalétszám teszi ezt lehetővé. A sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogadja az iskola, amennyiben a sérülés mértéke megengedi azt. Ha az iskola nem tudja vállalni, így a szülőknek másik iskolát ajánl fel.

6.3 Az általános iskolával közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása. Törekszünk arra, a helyi tanítókkal hogy egy közös mérési rendszert dolgozzunk ki, amellyel segítenénk egymás munkáját, és a gyermekek iskolai utánkötése is megoldottá válna.

Fontos feladatnak tartjuk:

- hospitálások,
- esetmegbeszélések
- közös programok szervezésével munkánk még eredményesebbé váljon.

Szülői értekezletre meghívjuk a leendő elsős tanítót, akivel a szülők is konzultálhatnak gyermekük leendő iskolai életével kapcsolatban. Nagycsoportos gyermekekkel az évben többször látogatást teszünk az iskolába.

6.4 A gyerekek fejlődésének nyomon követése legalább az általános iskola első évében. A gyermekek integrált iskolai környezetben tanulnak tovább.

- látogatások, hospitálások

A gyermekek fejlődéséről szóbeli megbeszélések útján tájékozódunk. A tanítók szívesen adnak tájékoztatást a volt óvodásainkról. A jövőbeni fontos feladatunknak tartjuk az óvoda-iskola közös programok szervezését.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

7.1 Intézményünkben minden szülővel személyes kapcsolatot tudunk kialakítani. A napi kapcsolaton túl szülői értekezletet, fogadóórákat, családlátogatásokat is szervezünk, melyen a szülők aktívan részt vesznek, problémáikkal szívesen fordulnak a pedagógusok, a dolgozók felé.

7.2 A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítását is nagyon fontos feladatnak tekintjük. Lehetőséget biztosítunk a szülős beszoktatásra is.

7.3 Rendszeres tájékoztatást adunk a szülőknek a gyermekek fejlődéséről,:

- az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése,
- a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése,
- szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon.

7.4 Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása.

7.5 Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl.

Hagyományaink az óvodában:

- Szülőszület
- Halloween
- Egészségnevelési hét
- Mikulás, Karácsony
- Farsang
- Megemlékezés március 15.-ről
- Húsvét
- Föld világnapja
- Májusfa állítása
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Nagycsoportosok búcsúztatója, évzáró ünnepség

Ezekről a tevékenységekről elmondható, hogy a szülők nagyon igénylik, hiszen betekintést nyerhetnek, sőt maguk is részesei lehetnek az óvodai életnek. Fontos megemlíteni, hogy ezek a megmozdulások nagyrészt a szülők anyagi helyzetétől függetlenek, ezért mindig magas arány számban vesznek részt a hozzátartozók.

Ezek mind a partnerközpontú működés alapjai, melyekkel szülői igények kiszolgálása is megtörténik, és amelyek programunkkal koherensek.

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

Amint a bevezetőnkben írtuk, az IPR bevezetését a 2009/2010-es tanévben kezdtük el. Rengeteg plusz feladatot adott a munkánk során (hhh- s gyermekeknek külön fejlesztési napló és fejlesztési terv).

Ennek következtében:

- Növekedett a beóvodázási arány,
- Csökkentek az igazolatlan hiányzások
- A gyermekek megfelelő időben kezdték el az iskolát.
- Normál tantervű, integrált iskolai környezetbe történt a beiskolázás.
- Érvényesült a szabad iskolaválasztás joga.
- A gyermekek elérték az iskolaérettséghez megfelelő szintet.

Az óvodánkban az IPR folyamat fenntarthatósága a továbbiakban is biztosított. Nagy gondot fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása érdekében.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	1. oldal
2. A Helyi Óvodai Integrációs Program készítésének jogszabályi Hivatkozásai	2. oldal
2.1. Az Óvodai Integrációs Program jellemzői	2. oldal
3. Helyzetelemzés, intézményi adatok	3. oldal
4. Az IPR szükségessége intézményünkben.	9. oldal
5. Az IPR célrendszere intézményünkben	9. oldal
6. Feladataink	10. oldal
1. Szervezési feladatok	10. oldal
2. Nevelőtestület együttműködése	11. oldal
3. Pedagógiai munka kiemelt területei	11. oldal
4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással Szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka	14. oldal
5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel	15. oldal
6. Óvoda-iskola átmenet támogatása	15. oldal
7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés	17. oldal
8. Intézményi önértékelés, eredményesség	18. oldal